

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (RP 27/2015 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överinspektör Niina Riissanen, jord- och skogsbruksministeriet
- lagstiftningsråd Kirsi Taipale, jord- och skogsbruksministeriet
- näringschef Marko Mäki-Hakola, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- skogsexpert Anu Islander, Skogsindustrin rf.

Inget yttrande av

- justitieministeriet.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslår regeringen ändringar i lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information. Enligt lagen får offentliga uppgifter i informationssystemet lämnas ut genom teknisk anslutning för kommersiella ändamål eller andra godtagbara ändamål som anknyter till skogsbruk, om markägaren har gett sitt samtycke till det. Nu föreslås en ändring som innebär att inget samtycke ska krävas om uppgifterna lämnas ut för beviljande av kredit eller kreditbevakning. Dessutom får lagen en bestämmelse om användning av utlämnade uppgifter.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2016.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att lagen om Finlands skogscentrals system för skoglig information (419/2011) (lagen om skoglig information) ändras. Enligt den gällande lagen får offentliga uppgifter i

Betänkande JsUB 10/2015 rd

informationssystemet lämnas ut genom teknisk anslutning för kommersiella ändamål eller andra godtagbara ändamål som anknyter till skogsbruk, om markägaren har gett sitt samtycke till det. Enligt förslaget ska inget samtycke krävas i fortsättningen, om uppgifterna lämnas ut för beviljande av kredit eller kreditbevakning. Dessutom föreslås en ny bestämmelse om användning av utlämnade uppgifter.

Med hänvisning till propositionsmotiven konstaterar utskottet att enligt 8 § i lagen om skoglig information får uppgifter redan nu lämnas ut till kreditinstitut men då måste markägaren, dvs. kredittagaren, ha gett sitt samtycke till det. I dessa fall är uppgifter om avverkningen viktiga med tanke på skogsegendomens värde som säkerhet. Det rör sig exempelvis om uppgifter om avverkning i anmälningar om användning av skog, uppgifter om den areal som skog ska avverkas på och uppgift om innehavaren av avverkningsrätten. Enligt 14 § 1 mom. i skogslagen (1085/2013) ska mark-ägaren, den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet eller någon som denne befullmäktigat till skogscentralen lämna in en anmälan om användning av skog inför en på behandlingsområdet planerad beståndsvårdande avverkning, förnyelseavverkning, avverkning till följd av skogsskada och annan avverkning och om behandling av särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. i den lagen.

Utskottet påpekar att oron över hur skogsegendomens värde som säkerhet bestäms hänger samman med att ålders- och grovlekskriterierna vid förnyelseavverkning slopades i skogslagen genom den nämnda lagändringen från 2013. Den trädde i kraft den 1 januari 2014. Systemet för skoglig information innehåller även annan information som är av betydelse med tanke på skogsegendomens värde som säkerhet. Anmälningarna om användning av skog innehåller i regel information bara om avverkning som har planeras på en viss del eller vissa delar av en fastighet. Via systemet för skoglig information är det också möjligt att följa information om trädbeståndets kvantitet och ålder för hela fastighetens del.

I propositionsmotiven anses det att den reglering som gäller hanteringen av kreditrisker är ett sådant särskilt skäl som gör det motiverat att det går att ge kreditinstitut personuppgifter i anslutning till beviljande av kredit och kreditbevakning utan den registrerades, dvs. markägarens, samtycke. Enligt förslaget ska en sådan bestämmelse tas in i lagen om skoglig information genom en ändring av 8 § 2 mom. Enligt det gällande momentet får offentliga uppgifter i informationssystemet lämnas ut genom teknisk anslutning för kommersiella ändamål eller andra godtagbara ändamål som anknyter till skogsbruk, om markägaren har gett sitt samtycke till det. Den nya särskilda bestämmelse om kreditinstitut som medger avvikelser från kravet på samtycke tas in i slutet av momentet.

Med hänvisning till propositionsmotiven anser utskottet att den föreslagna särskilda bestämmelsen om kreditinstitut främjar skogsbruket. Förslaget förbättrar förutsättningarna att använda skogsfastigheter som säkerhet och har samtidigt en positiv inverkan på möjligheterna att utnyttja skogsegendom i ekonomiskt hänseende. Bestämmelsen bedöms förbättra bankernas möjligheter att följa värdet på skogsegendom som används som säkerhet och den vägen förbättra förutsättningarna att bedriva skogsbruk. Likaså bedöms den föreslagna ändringen förbättra skogsägarnas finansiella ställning och på så sätt göra det lättare att göra investeringar i skogsegendom, såsom skogsförbättringsarbeten och förvärv av tillskottsmark.

Betänkande JsUB 10/2015 rd

Utskottet konstaterar att enligt 10 § i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett det viktigt för skyddet av personuppgifter att det föreskrivs om personuppgifternas tillåtna användningsändamål, inklusive om uppgifterna får lämnas ut. Kravet på bestämmelser i lag gäller också möjligheten att ge ut uppgifter genom en teknisk anslutning (GrUU 54/2010 rd). De föreslagna bestämmelserna gäller utlämnande av personuppgifter.

Det framgår av propositionsmotiven att en kund i regel när som helst får återta ett samtycke som avses i personuppgiftslagen (523/1999). En rätt att få uppgifter som baserar sig på kundens samtycke kan därför inte anses vara tillräcklig ur kreditinstitutets perspektiv, eftersom kunden t.ex. efter det att ett kredit- och pantsättningsavtal har ingåtts kan återta sitt samtycke till att uppgifter i systemet för skoglig information lämnas ut genom teknisk anslutning. Rätten att få uppgifter som bygger på samtycke är även i övrigt förknippad med osäkerhet eftersom alla kunder inte nödvändigtvis ger sitt samtycke till att personuppgifter behandlas efter det att ett kreditavtal har ingåtts.

Utskottet påpekar att lagen om skoglig information helt saknar särskilda bestämmelser om uppgifternas offentlighet eller sekretess. Offentligheten och sekretessen i fråga om uppgifter i systemet för skoglig information regleras i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) (offentlighetslagen). Rätten för utomstående, såsom kreditinstitut eller aktörer inom skogssektorn, att behandla uppgifter som lagrats i systemet för skoglig information bestäms i sin tur i lagen om skoglig information, personuppgiftslagen eller annan lag. I personuppgiftslagen kallas en utomstående aktör för tredje man och i offentlighetslagen för mottagare. Också i den ursprungliga versionen av lagen om skoglig information har lagens 8 § uttryckligen gällt utlämnande av offentliga personuppgifter genom en teknisk anslutning.

Enligt uppgifter som utskottet tagit del är kreditinstituten skyldiga att i behandlingen av personuppgifter beakta personuppgiftslagen. Enligt 9 § i personuppgiftslagen ska de personuppgifter som behandlas vara behövliga med hänsyn till det angivna ändamålet med behandlingen av personuppgifter (relevanskrav). Den registeransvarige ska se till att oriktiga, ofullständiga eller föråldrade personuppgifter inte behandlas (felfrihetskrav). När den registeransvariges skyldigheter bedöms, ska avseende fästas vid ändamålet med behandlingen av personuppgifter samt vid den betydelse behandlingen har för den registrerades integritetsskydd.

En utredning till utskottet hänvisar till den nämnda paragrafen i personuppgiftslagen och kraven på kreditinstitutens riskhantering enligt propositionen (s. 4) och säger att redan de gällande bestämmelserna förhindrar behandlingen av föråldrade uppgifter i fråga om kreditavtal.

Utskottet påpekar att användningsändamålet i den föreslagna 8 § anges med orden "för beviljande av kredit och kreditbevakning". I 6 § 3 mom. i lagen om ett fastighetsdatasystem och anslutande informationstjänster (453/2002) räknas det upp användningsändamål för vilka Lantmäteriverket med hjälp av teknisk anslutning får lämna ut uppgifter. Enligt momentet får uppgifter lämnas för beviljande av och tillsyn över kredit. Enligt 17 § 1 mom. i lagen om justitieförvaltningens riksomfattande informationssystem (372/2010), som gäller utlämnande av uppgifter med hjälp av teknisk anslutning, har som användningsändamål på lagnivå angetts beviljande och övervakning av krediter. Den föreslagna formuleringen ligger således i linje med den gällande lagstiftningen.

Betänkande JsUB 10/2015 rd

Enligt den föreslagna 13 b § får uppgifter ur systemet för skoglig information lämnas vidare endast om det föreskrivs om detta i lag eller om skogscentralen har gett tillstånd till detta. Utskottet påpekar att vidareutlämnandet av skoglig information fortfarande behövs t.ex. i samband med uppdrag som gäller virkeshandel och skogsvård. Skogscentralen har dock inte kunnat ge tillstånd till en sådan användning av uppgifterna i samband med utlämnandet, eftersom det har varit juridiskt oklart om det över huvud taget har varit möjligt att lämna ut uppgifter till utomstående. Den föreslagna bestämmelsen kan således anses skapa klarhet för sådana skogsvårdsföreningar och andra aktörer som för markägarnas räkning sköter uppdrag och avtal som gäller virkeshandel eller skogsvårdsarbeten.

Utskottet konstaterar ett av spetsprojekten för att genomföra regeringsprogrammet är "Fram för trä och nya skogsprodukter". Dess centrala mål är att öka utbudet av trä. Ett sätt är ett effektivare utnyttjande av information om skogstillgångar och utveckling av elektroniska tjänster för skogsägare och andra aktörer. I samband med att projektet genomförts har det också konstaterats vara nödvändigt att granska hur lagen om skoglig information kan utvecklas och lägga fram de ändringar som behövs. Utskottet framhåller att det är viktigt att de övriga utvecklingsbehoven i fråga om lagen snabbt tas upp till granskning efter de nu föreslagna ändringarna. Digitalisering medger ökad produktivitet i såväl skogsbrukets som skogsindustrins värdekedja. Med ett effektivare utnyttjande av informationen om skogstillgångar kan man aktivera skogsvården och virkeshandeln samt utveckla utbudet av skogstjänster på marknadsmässiga villkor och samtidigt göra utbudet mer mångsidigt.

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslaget utan ändringar.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 27/2015 rd utan ändringar.

Helsingfors 3.12.2015

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jari Leppä cent
medlem Markku Eestilä saml
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Hanna Halmeenpää gröna
medlem Lasse Hautala cent
medlem Anne Kalmari cent
medlem Susanna Koski saml
medlem Mats Löfström sv

Betänkande JsUB 10/2015 rd

medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Arto Satonen saml
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Eerikki Viljanen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.